

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दँ ७ ल्याः ४ (पूर्णडक १०६) ने. सं. ११३६ गुलाथ्व एकादशी आइतवाः २०७३ साउन ३० गते आइतवार (Aug- 14, 2016)

मू ८।- पृष्ठ ६

देय्न्यंकं सायाः नखः तःजिक क्वचाल

‘नेवाःतय्गु वस्ती वस्तीइ ब्यागलं ब्यागलं कथं सायाः’

ज्वजलपा वाःपौ

नेपालमण्डलया आदिवासी नेवाःत तःताजि संस्कृतिया धनी खः। थाय् थाय् पतिकं ब्यागलं ब्यागलं कथं संस्कृति हना वयाच्वंगु दु। संस्कृतिया ल्याखं विविधता दुसां नं गुलिं गुलिं संस्कृति धाःसा ज्वःलाःगु खने दु।

अथे ज्वःलाःगु संस्कृतित मध्ये सायाः व लाखे संस्कृति खः। लाखे पिकायेगु ज्या गन गन नेवाःत दु अन अन खने दु। स्वनिगलं पिने वनाच्वंगु नेवाःत दु कि मद्दु धकाः स्वयेगु संस्कृतिया आधार धइगु हे लाखे प्याखं दु कि मद्दु धकाः स्वयेगु जुयाच्वंगु दु। अथे हे नेवाःतय्गु मंकाःगु संस्कृति धइगु गुलाथ्व पारुया दिं सायाः खः। सायाः मूल रुपं दच्छिया दुने मद्दुपिनिगु नामय् छेजःपिन्सं पिकाइगु जात्रा खः। सायाः हे नेवाःतय्गु मंकाःगु संस्कृति जुयाच्वंगु दु। स्वनिगलं पिने च्वनाच्वंगु नेवाःतय्गु नं अथे सायाः पिकायेगु याना वयाच्वंगु दु। उकिं सायाः नखःयात नेवाःतय्गु म्हासीका पिब्वया च्वंगु तःजिगु नखः कथं नालातःगु दु।

नेवाःतय्गु शक्रवाः तःजिक सायाः नखः हंगु दु। दँय् दसं गुलागा पारु खुन्हु अथे सायाः नखः हनीगु खः। नेवाःतय्गु वस्ती यें, यल ख्वप, किपू, थक्वा, सतुंगः, नैकाप, ब्वसिगां, तापाख्यः, बलम्बु, नगां, पांगा, इतारवः, च्ववाहाः, तोखा, जल, थेच्व, सुनागू, लुभु, थसि, ग्वकर्ण, ग्वल, नरः नापं स्वनिगःया थीथी नेवाः वस्तीइ थःथःगु कथं अथे सायाः नखः हंगु खः।

दच्छिया दुने मद्दुपिनिगु नामय् छेजःपिन्सं मनूयात हे सा याना पिथनीगु सायाः धइगु छगू कथं न्ह्याइपुकेगु नाप नापं मद्दुपिनिगु लुमन्तिइ पिथनीगु तःजिगु यात्रा खः। थुगु यात्रा धइगु सायाः खःसा सायाःयात हे सापारु नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु।

मल्लकालनिसें सुरु जूगु कथं नालातःगु सायाः धइगु स्वनिगःया नेवाःतय्गु जक मखु स्वनिगलं पिनेया नेवाः समुदायपाखें नं हना वयाच्वंगु दु। गन गन नेवाःत दु अन अन थःथःगु हे कथं सायाः नखः हनेगु याना वयाच्वंगु दु।

थःथःगु कथं दच्छिया दुने मद्दुपिनिगु नामय् मनू हे सा याना बाय् सायात हे हया यात्रा याइगु खः। थीथी कथंया बाजा गाजा सहित सहभागी जुइगु सायाःयात नेवाःतय्गु तसकं महत्व बिया वयाच्वंगु दु।

यें व यलया सायाः

यें व यलय् मनूत सीगु परिवारपाखें सा याना पिकाइगु चलन दु। अथे सा याना पिकाइगु ज्या मूल रुपं लायकुलिइ वने हे माःगु जनधारणा दु। उकिं लायकू लागायात केन्द्रीत याना सायाः पिकायेगु ज्या याःगु दु। सायाः पिकाय्गु ब्यागलं कथंया रुट दयेकातःगु दुसा उगु हे रुटय् चाःहिलेगु ज्या याना वयाच्वंगु दु। सायाःया भ्वलय् जोगी याना छवया हइगु नापं ख्यालः क्यना वइगु चलन दु।

ख्वप सायाः

सायाः नखः हनेगु भ्वलय् शक्रवाः ख्वपय् धिंताकिसि प्याखं पिथंगु दु। ख्वपय् ताहा सा दयेक अथे सायाः पिकाइगु चलन दु। दच्छिया दुने मद्दुपिं मनूतय्गु नामय् अथे ताहा सा दयेका पिकाइगु खः। मिजंमह मद्दुगु जूसा मिजंपिन्सं हे पुनीगु वसः अले मिसापिं मद्दुगु जूसा मिसापिन्सं हे पुनीगु वसः तया पंया भिन्त्याकू हाकःगु सा दयेका नगर परिक्रमा याकीगु खः।

सायाःया भ्वलय् ब्यागलं कथंया सायाः पिकाइगु चलन दु। अथे त्वाः त्वालं पिकाइगु उगु कथंया सायाः नगरया थीथी लागाय् चाःहिलेगु चलन दु। कथं त्वाकाः पिकाइगु न्ह्याइपुगु प्याखं धइगु हे धिंताकिसि प्याखं खः।

जल सायाः

सायाः नखः हनेगु भ्वलय् नेवाः वस्ती जलय् नं थःगु हे कथं हंगु दु। शक्रवाः सापारु खुन्हु जलय् नं तःजिक सायाः नखः हंगु खः। दच्छिया दुने मद्दुपिनिगु नामय् मनूयात हे सा याना छवयेगु नापं ख्यालः क्यना वनीगु चलन दु जलय्। हरिसिद्धि नं धायेगु याना वयाच्वंगु जलय् दँय् दसं थें थुगुसी नं सायाः पिकाःगु खः। प्याखं ल्हया वनेगु नाप नापं ख्यालः तर्क क्यना वनीगु चलन दु। जलया सायाः जलया नेवाःतय्गु छगू महत्वपूर्णगु संस्कृति कथं हना वयाच्वंगु दु।

ल्यं ४ पेजय्...

पिदंगु दु
स्वंगू सफू

उपन्यास

थ्वया च्वंगु सः

न्वचू, उद्घोषण व एफ एम

संचालन कला नासः

चिनाखँ मुना ईब्यःया चिनाखँ

नजरराम महर्जनया
भिच्छगूगु उपन्यास
‘थ्वयाच्वंगु सः’

मू
निसः तका जक

श्रीकृष्ण महर्जनया
न्यागूगु सफू
‘नासः’

मू
न्यय् तका जक

नाति महर्जनया
न्हापांगु सफू
‘ईब्यःया चिनाखँ’

मू
सच्छि तका जक

थःगु प्रति
सुरक्षित
यानादिसँ
न्हि
स्वापू

४३३३००७,
९८४१४०१०७७

झजलपा वाश्वो

सल्लाहकार

श्रीकृष्ण महर्जन

प्रकाशक:

नजरराम महर्जन

सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार

ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप

संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह

थाक्

प्रिन्ट स्काई, येँ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

सम्पादकिय

बन्द शत्र विनाया अधिवेशन

व्यवस्थापिका संसदया दक्ले तःधंगु दल नेपाली कांग्रेसया भातु संगठन नेविसंघया थुगुसी क्वचाःगु भिन्छक्वःगु महाधिवेशन अजूचाइपुगु कथं क्वचाःगु दु । विवादया दथुइ नेतातयगु सहमति कथं निर्वाचनय वना नेविसंघया न्हूगु नेतृत्व ल्यःगु दु ।

सामान्यतया महाधिवेशन धाये धुनेवं न्हूगु नेतृत्व ला छगू ख हे खत तर आः संगठनयात गुगु कथं यंकेगु धइगु विषययात कया मूल रुपं बन्द शत्रय न्हापाया ज्यायात समिक्षा याना न्हूगु कार्यनीति व रणनीति दयेका वनेगु ज्या खः । तर थुगुसी नेविसंघया महाधिवेशनं न्हूगु नेतृत्व ला ल्यःगु दु तर बन्द शत्र हे जूगु मदु । बन्द शत्रय सहलह तर्क मजगु, प्रतिनिधिया सवालयात कया विवाद जूगु खँ थःपनिगु कमजोरी पक्ष धकाः विद्यार्थी नेतातयसं स्वीकार याःगु अवस्था दु ।

नेपाली कांग्रेसया नेतातयगु तप्यंक हे हस्तक्षेपया दथुइ विवाद अले न्हूगु नेतृत्व ल्ययेगु ज्या महाधिवेशनं गुगु कथं यात थुकिं याना स्पष्ट जूगु दु कि नेविसंघ धइगु पार्टीया हस्तक्षेपय लाःगु नापं नेविसंघ धइगु पार्टीया नेतातयत बलाकेगु नितिं छगू आधार खः । अले नेपाली कांग्रेसय थःपनिगु शक्ति क्यनेगु छगू माध्यम खः धकाः स्पष्ट याना बिउगु दु । महाधिवेशन धइगु बन्द शत्रया छुं अर्थ मदुगु अले न्हूगु नेतृत्व जक ल्यःसा गाःगु नापं महाधिवेशन प्रतिनिधिया नितिं आमरण अनसन च्वनेगु छगू कथंया नजिर दयेका बिउगु दु ।

मखुला ?

निरज

अं, कार्टुनिस्ट दाई, बाउचा वागमती सफा या वने धका, एस एम एस बे' निसे मक्ख..का...!! अन्हे वनेत सनु ।

आदिवासी जनजातिया रणनीति छु जुइ ?

विजय हितान

९ अगस्ट २०१६ य संसारभर २२औं विश्व आदिवासी दिवस हन । नेपालया आदिवासीतसें 'आदिवासी जनजाति अडान, पहिचानसहितको संघीय संविधान' व 'आदिवासी जनजातिको शिक्षामा अधिकार' धकाः नारा लगय यात ।

थौंकन्हेया सन्दर्भय आदिवासी दिवसया गुलि महत्व दु ? आदिवासी जनजाति (आज)या आन्दोलनं गजः गजःगु उपलब्धि काल ? थौ वया थ्व गुखे मोडय जुयाच्वंगु दु ? भावी रणनीति छु जुइमा ? थुजःगु विषयलय समीक्षा यायेगु माःगु खने दु ।

नेपाःया आदिवासी जनजातीयात समावेशीया आधारय प्रशासनया हरेक अङ्गय थाय विइमाःगु खः । तर उलिमछि ताःहाकःगु इलय नं थुमिगु उपस्थिति जाकी फि ल्ययथें जुयाच्वंगु दु ।

कानुन दुसां प्रभावकारी प्रभावकारि ठङ्ग लागू जुइमफुगु यक्व उदाहरणत दु नेपालय । छुवाछूत प्रथायात गैर कानुनी धाःगु यक्व ई दय धुंकल तर समाजं धाःसा गबलें हे अथे मयाः । सुनानं सा स्याना नल वा सीम्ह साया ला नलधाःसा वयात कारवाही जुइ । तर छुवाछूतयात तिवः बिउपिं मनूतयत कारवाही जूगु म्होजक न्यने दु । अथे हे आदिवासी जनजातिसम्बन्धि हःगु कानुन नं न्हायपनय चिकं तयाःच्वपिं मनूतयगु ल्हाती लाःगु दु । फलस्वरुप कछुवाया चालं थ्व न्ह्यां वनाच्वंगु खनेदु । उकिं सम्बन्धित पक्षयात दबाव बिइत थ्वं र । जनीतिक आन्दोलनया रुप काःगु खः । आःया संविधानय पहिचानसहितया संघीयताया माग थुनिया हे उपज खः । आदिवासी जनजातितसें मछिगु महसुस याःगु विषय छु धाःसा व कानून लागु याइगु निकायलय थः मनू मदु । उकिं राजनीतिक दबाव सिर्जना याना आदिवासी जनजातिया मनू अन थ्यंकेफुसा बल्ला थःगु हक अधिकार सुरक्षित जुइगु इमिसं खंकाः च्वंगु दु ।

सत्ताधारीतसें आदिवासी जनजाति आन्दोलनयात गथे स्वयाच्वंगु दु ?

नेपाःया सत्तापक्ष आदिवासी जनजाति आन्दोलनयात तःधंगु चुनौतीया रुपय काःगु दु । थुकीयात र । ज्य सन्चालनय थःगु एकाधिकार फुस्कय याइम्ह छम्ह शत्रुया रुपय स्वयाच्वंगु दु । थौया स्थितिक थ्यंकेत सत्तापक्षं युग युगान्तनिसें कडा परिश्रम याःगु व थुकियात बचय यानाः तयेत थःम्हं न्ह्यागुं यायेत तयार जुइगु सोच दयेकूगु खनेदु । शाहवंशं निगू शताब्दी, राणातसें छगू शताब्दी व पन्चायती व्यवस्थां चर्काछि शताब्दी स्वया अप्वः नेपालय एकात्मक राज्य यात । आः राज्यया हरेक संयन्त्रय एकल जातिया जक पकड स्वयेबलय अभ् छुं दशकतक थःगु आधिपत्य

कायम यायेगु दृढ संकल्प काःगु खनेदु । उकिं आदिवासी जनजातिया हक अधिकार थत्ये बिइत आःया राज्य तयार जूगु खनेमदु । इमिसं देसय एकता कायम जूगु स्वयेमास्ती वः एकता कायम जुल धाःसा विदेशी हस्तक्षेप मजुइगु व सत्ताय थःगु पकड ताःईतक दयाच्वनीगु उमिगु बिचाः खनेदु ।

व रणनीति धयागु राजनीतिक मुद्दाया नापं आदिवासी जनजातिया सामाजिक, शैक्षिक, आर्थिक, सांस्कृतिक विषययात नं समानान्तर रुपं विकास, संरक्षण व सम्बर्धनय प्राथमिकता बिइगु खः ।

आदिवासी जनजातियात संघीयता व पहिचानमार्फत हक अधिकार बिउसां उकीयात कार्यान्वयन यायेगु इमिके सामर्थ्य मदु धइगु निष्कर्ष सत्ता पक्षय यानाच्वंगु खने दु । आदिवासी जनजातियाके व्यवस्थापन ज्ञान, प्रशासकीय अनुभव व ज्ञानया कमी दुगु इमिसं तायेकाच्वंगु दु । थथे जुल कि देश कूचा जुइफुगु, विकासया क्रम र । केय जुइफइगु आशंका उमिके दु । हानं राज्य सन्चालनय आदिवासी जनजातिना मिलय जुया न्ह्यां वनेत उमिसं लोभ नं यानाच्वंगु दु ।

आदिवासी जनजाति आन्दोलनको भावी रणनीति

थुज्वःगु गम्भीर विषययात आदिवासी जनजातिं थुइकाः आः मेगु रणनीति दय्का न्ह्योने वनेफुसा जक नेपाल नेपाःया राष्ट्रिय अस्तित्व दयाच्वनी व नेपाल विकासया लँपुई न्ह्यावने फइ, सामाजिक सदभावना दयाच्वनी । व रणनीति धयागु र । जनीतिक मुद्दाया नापं आदिवासी जनजातिया सामाजिक, शैक्षिक, आर्थिक, सांस्कृतिक विषययात नं समानान्तर रुपं विकास, संरक्षण व सम्बर्धनय प्राथमिकता बिइगु खः । थौंकन्हेया माहोलय राजनीतिक मुद्दायात ओभेलेय तःगु खने दु ।

थ्व व मेगु प्यंगु विषयया लागि धकाः आदिवासी उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान गठन याःगु दु । तर वयागु जिम्मेवारपूर्ण क्रियाकलाप थौंकन्हेया र । जनीतिक मुद्दां ल्यूने लाकूगु दु । नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघय ५९ जातीय संगठन, जिल्ला शाखा, भातु संगठन व विश्वभर छरय जुयाच्वंगु शाखा संगठनत आवद्ध दु । दकलय न्हापां थ्व फुक्क जातं थःथःगु सामर्थ्य विकास विकासय लगय जूसा र । जनीतिक आन्दोलनमार्फत प्राप्त जूगु हक व अधिकार दिगो जुइफइ धइगु

बिचाः बौद्धिक क्षेत्रं बिचाच्वंगु दु । मखुसा आदिवासी जनजातिया समर्थक व विरोधी पक्ष निगू पक्षं गैर जिम्मेवारीपूर्ण अभिव्यक्ति बिइगु, लचकता व संयम मक्यनेगु खःसा जातीय द्वन्द व धार्मिक युद्ध जुया नेपाः धइगु देश हे गबल्यतक दयाच्वनी धाये फइमखु ।

आदिवासी जनजातिया समर्थक व विरोधी पक्ष निखलःसिनं गैर जिम्मेवारिपूर्ण अभिव्यक्ति बिइगु, लचकता व संयमता मक्यनेगु खःसा जातीय द्वन्द व धार्मिक युद्ध जुया नेपाल धइगु देश हे गबलेतक ल्यनाच्वनी धायेफइमखु । आदिवासी जनजाति आन्दोलनं अपेक्षा याःगु कथं जनसाधारण पाखें ग्वाहालि कायेमफुगु कारण थुनिया प्रचार प्रसार मगाःगु खः । थुनिया विपक्षय थुया वा मथुया लगयजूपिन्त बुक्कय यायेगु प्रयास याःगु नं खने मदु । आइएलओ १६९ यात व्यापकता बिइगु नामय न्ह्याबलें कोथे भाषण व सडक आन्दोलनय जक ई खर्च यानाच्वन । आदिवासी जनजातिया मुद्दा छु छु खः ? उकिंया समाधान गथेयाना यायेफइ ? थुनिया वारे प्रभावकारी धंगं सरसल्लाह याःगु खनेमदु । दयेकूगु नीति कार्यान्वयन याइगु निकायया मनूतयत थुइकेगु प्रयास मयाः । बेलायतया सन्दर्भय नं थथे हे क्रियाकलाप जूगु जनसाधारणं महसुस याःगु दु । थनया आदिवासी जनजाति संगठनया इतिहास उलि तःहाकः मखु तर आशा याःकथं प्रगति यायेमफुगु यक्वसिया गुनासो दु । किंस्वंगु आवद्ध जातीय संगठनया सहभागी दइगु हरेक दँय आदिवासी दिवसथें जाःगु कार्यक्रम न्ह्याबलें फितलो जुइ । थ्व जातीय संगठनया नेतृत्वय दुपिं पदाधिकारीतसें आदिवासी जनजातिया मुद्दायात उलि वास्ता याःगु थें मच्चं । छायाःसा व जातीय संस्था सामाजिक संस्था खः तर महासंघया क्रियाकलाप पूर्ण रुपं न्ह्याबलें नं दलगत राजनीतिं प्रभावित जुयाच्वंगु दु । दलगत र । जनीति यायेगु मखु बरु थःगु जातया भाषा, संस्कृति जोगय यायेगु व एकता कायम यायेगु उद्देशपाखे थःगु संस्था न्ह्यावंगु स्वयेगु चाहना दु व जातीय संस्थाया प्रायः सकल जःपनि । आः जातीय संस्थां मखु, संघीय समाजवादी, राष्ट्रिय जनमुक्तिथेंजाःगु राजनीतिक पार्टीया माध्यमं राजनीति यायेमाः धइगु यक्वसिया धारणा खनेदु । उकिं आदिवासी जनजाति आन्दोलनयात सफल यायेगु खःसा राजनीतिक संघर्षजक मखु सकल पक्षयात नापं तयाः न्ह्योने वनेमाःगु आवश्यकता खनेदु ।

किपूया थीथी लागाय् सापारु क्वचाल

पुन्हि खुन्हु बाहा:
चा:हिलीगु, पारु
खुन्हु खा:पा:
प्याखं क्यनीगु
नापं म्यय्या
त्वा:ना: व छयं
बिइगु

ज्वजलपा वा:पौ /

नेवा:तयगु घना वस्तीदुगु किपूया थीथी थासय् थ:थ:गु कथं हनीगु सापारु जात्रा क्वचाल । गुन्हुपुन्हिया भुवलय् पुन्हि खुन्हु बाहा: चा:हिलेगु, पारु खुन्हु थीथी खा:पा: प्याखं पिकायेगु नापं म्यय्या त्वा:ना व छयं बिइगु चलन दु । अथे हे लाखे प्याखं नं पिकाइगु चलन दु ।

किपू नगर दुनेया प्रमुख नेवा: वस्तीत मध्ये पांगा व किपू छगू हे नगरपालिका दुने ला:सां निगू थासय् नं थ:थ:गु हे कथं सापारु हनेगु याना वयाच्वंगु दु ।

पांगाय् वइगु जात्रायात “तिरकु लार कु” धाइ । थ:छेंया हामा: मदइबलय् छेंया मनुतसें थाचिना छवयेगु याइ । अले उगु त्वा: व देय्यापिं सकसिनं ग्वाहालि याइगु चलन दु । थाचिना छवइगु छेंथासं स्वम्हेसित वस: धाका: छवयेमा: ।

धाक: लुयावनीपिं न्याम्ह दइ । न्याम्हेसिनं न्याता हे कथंया सामानत ज्वनावनी । अले मेपिं वस: घाना वइपिं नं दइ । पांगाय् छेंत:धीपिं मन्त कि मिसा जूसां मिजं जूसां वस: धाका: व सापारु छवयेगु चलन दु ।

न्हूगु छेंदीपिं व मचात मदुपिनिसं गोसाई याना छवई । अले इमि ल्यू ल्यू ख्याल:कमिपिं बजि नक:वनेगु धका:

त्वात्वाल्य वनां बजि नक: वनी । उगु इलय् मिजंतसें हे मिसा वस: पुना: मचा लुकु छिनावनी ।

मिजंत भव्य सामान तया: खमू कुबिया वनी । बहनि लाखययात म्ये छयं बिइगु याना साया जात्रा क्वचायेकी ।

किपुली अथे मखु । न्हापा न्हापा किपुली नं अथे हे छखा छें जिम्मा कया: सापारु न्यायेकीगु ख: । उगु इलय् सुनानं थाचिना मछवल धा:सा कुतुभव: त्वालं थाचिना छवयेगु याना वयाच्वंगु ख: । तर छुं दै लिपानिसें कीर्तिपुर जात्रा व्यवस्थापन समितिया कुतलं जात्राया देख: कुबिइगु थें हे त्वा:त्वा:यात जिम्मा बिइगु या:गु ख: । उगु कथं थुगुसी सापारु छवयेगु जिम्मा कुतुभव: त्वा:यागु ख: । अथेख:सां घरखा त्वा:या थकालि व आखा: छेंया हामा पूर्णलाल महर्जन मदुगुलिं वय्क:या कार्यापिं रत्नवहादुर महर्जन, गोपाल वहादुर महर्जन अले हिरालाल महर्जनपिंसं थ: अबुया नामं थ:पिंसं हे थाचिना छवयेगु इच्छा जाहेर यायेवं कुतुभव: त्वालं आइकिवं यायेगु याना: थुगुसी घरखा त्वालं थाचिना ह:गु ख: ।

त्वा: त्वालं थ: थ:गु स्थानीय गणेश: लागानिसें सुरु याना अथे साया: पिका:गु ख: । दच्छिया दुने मदुपनिगु छेंज:पिपाखें मदुपनिगु नामय् मनुयात हे सा याना साया: पिका:गु ख:सा अथे हे दच्छिया दुने न्हूगु छें दीपिंसं गोसाईचा याना छवया हइगु चलन दु ।

थ्व हे भुवलय् ऐतिहासिक घटना नाप स्वापू दुगु धेधेपापा प्याखं नं किपुलिइ पिका:गु दु । हयाउँखा:पा:, म्हुकं खा:पा:, न्याँत्वा:निसें थीथी कथंया बापा: च्या: खा:पा: पुया धा: बाजाया तालय् प्याखं हुया वइगु धइगु हे धेधेपापा प्याखं ख: । तत्कालिन अवस्थाय् किपुलिइ पृथ्वी नारायण शाह नं नेपा: एकिकरणया नामय् आक्रमण या:गु ख: ।

निक्व: तक बांमलाक्क पराजित जूगु अवस्थाय् किपूया हे धन्वा बुढा नांम्ह मनुखं किपूया नितिं देशद्रोही ज्या या:गु अले पृथ्वी नारायण शाहयात त्याकूगु ख:सा अनं लिपा किपूया निति गद्दार या:म्ह धन्वा बुढाया हाउभाउ

याना हयाउँ खा:पा:या प्याखं नापं उम्ह मनुया कलाया रुपय् हाक्नु खा:पा: कथं म्हुकं खा:पा: अले केहेंया रुपय् न्यात्वा: नापं मस्तयगु प्रतिकया रुपय् बापा:च्या: खा:पा: पुया प्याखं पिथंगु ख: ।

थुगु प्याखंया भुवलय् ज्व:सा भुवलयगु नापं थीथी कथंया वस: पुना ध्याचू नका: मनूत ख्याल: वइगु चलन दु ।

किपुली छेंया हामा मदुसां वस: धाका: हये हेमा: धइगु कर मदु । उकिं वस: घाना वईपिं पांगाय् स्वया: म्होजक जुइ । किपुली सा जुया वईपिन्त छज्व: छज्व: घाना हइ । पांगाय् निम्ह सा छवयाह:सां अथे घाना हय् म्वा: । छज्व: छज्व: छवया हइ । साध्य: अले सा भुवा: छम्ह दइ ।

किपुली सापारु खुन्हु किपूया पूर्व व पश्चिम जङ्गलय् लाखेया पूजा याइ । बान्धी सापारु क्वचालकि आजु द्य:या न्ह्योने च्वंगु देय् पुखुली लाखेतय्त म्ये छयों व त्वांना: लल्हाना क्वचायकीगु चलन दु ।

म्येय्या छयं व त्वा:ना बिइगु

किपुलिइ सापारुया दिनय् हे देय् पुखू लागाय् त्वा:ना व म्येय्छयं बिइगु चलन दु । न्हापा न्हापा जूसा द्वारे जुया लिपा जनप्रतिनिधि जुजुं आ: वया

इन्द्रायणी जात्राया द्य:ख: कुबिइगु पा: ला:गु त्वालं अथे त्वा:ना व म्येय्या छयं बिइगु याना वयाच्वंगु दु । धेधेपापा प्याखं क्वचाय् धुंका: बिइगु थुगु कथंया जात्रा बहनी जुइगु जात्रा ख: । नारां देगलय् च्वना त्वा:ना बिइगु इलय् दक्ले न्हापां धेधेपापा थाचिना ह:गु त्वा:यात बिइगु याइ अले मेमेगु त्वा:यात बिइगु याइ ।

अले त्वा:ना व म्येय्या छयं का: वइगु चलन यात ख्याल: वइगु धाइ । द्य:ख: कुबिइगु त्वा:या ल्याखं त्वा:ना: बिइगु ख:सा जिफा:ग: व क्व:त:भा:या लाखेयात म्येय्या छयं छग: छग: बिइगु याना वयाच्वंगु दु । न्हापा न्हापा जूसा गुंलाया इलय् गुंला बाजं अर्थात धा:

बाजं थाइपिं बज्राचार्य समाज व सायमितय्त बिइगु धाइ । थौकन्हय् धा:सा लाखेयात म्येय्या छयं बिया वयाच्वंगु दु ।

पांगय् म्यय् छयं व त्वा:ना बिइगु

किपुलिइ थें हे पांगय् नं देय्पुखू लागाय् म्येय्या छयं व त्वा:ना बिइगु चलन दु । पांगा माहाबो व पाघुया लाखेयात म्येय्या छयं बिइगु चलन दु । अथे हे त्वा: त्वा:या बाजं खल:यात म्येय्या त्वा:ना बिइगु चलन दु । थुगु कथंया म्येय्या त्वा:ना: व छयं बिइगु चलन भन भन फ्यासुया वनाच्वंगु दु ।

बाहा: चा:हिलीगु किपू

सापारुया छन्हु न्हय: गुन्हुपुन्हि खुन्हु किपुलिइ बाहा: चा:हिलीगु चलन दु । बाहा चा:हिलेगु बहनी जुइगु जुया तसकं न्हयाइपुगु चलन कथं नं नालात:गु दु । विहिवा: बहनी अथे बाहा: चा:हिउगु ख: । दच्छिया दुने मदुपिं छेंज:पिं बाहा: बही चा:हिला थीथी कथंया अन्न छायेगु नापं पुजा याइगु धइगु हे बाहा: चा:हिलीगु ख: । किपूया गुलि नं बहा: बही दु व फुक्क चा:हिलीगु जुया हे बाहा: चा:हिलेगु धाइगु ख: । अथे बाहा: चा:हिलीपिं चच्छि हे मनूत दयाच्वनीगु जुया दच्छिया छन्हु थुखुन्हु किपुलिइ अप्व: याना मनूत पिने हे दइगु ख: । गुलि गुलिसियां गुरुजुपिं तया विशेष कथंया पुजा आज्ञा याना वइगु नं चलन दु । अथे बहनी लाखे नं पिकाइगु चलन दु ।

देयून्यकं साया: नख: त:जिक क्वचाल 'नेवा:तय्गु वस्ती वस्तीय ब्यागलं ब्यागलं कथं साया:'

जन्मराज च:या पुजा

यलया तग: वहा: अर्थात चुकवहा: लिक्क च्वंगु जन्मराज च:याथाय् पुजा आज्ञा याईपिं यक्व मनूत खने दत। सापारुया दिनय् दच्छिया दुने मदुपिनिगु सुख शान्तिया कामनायासैं जन्मराज च:थाय् सच्छि व च्याप्वा: मत च्याकीगु चलन दु। चान्हयनिसें

न्हिच्छि यंकं हे अथे मत च्याका: व:पिं दु। यैं, यल, खप नापं थीथी थासय् च्वपिं अथे जन्मराज च:याथाय् मत च्याका: वडगु चलन दु।

तोखा साया:

सापारु नख: हनेगु भूवलय् नेवा: वस्ती तोखाय् नं साया: पिका:गु दु। ऐतिहासिक वस्ती तोखाय् साया: पिकायेगु ज्या निगू थासं ब्यागलं कथं या:गु ख:। तोखाया थन्खे व कुन्खे याना निगू थासं सा:या पिका:गु ख:। मनू सीगु प्रत्येक छैँखाप्वा: पतिकं दोको कुबिया, निम्ह सा नापं छम्ह धुन च्याका मचा पिकाइगु चलन दु। मचाम्ह सीगु छैँपाखें जूसा धुनि

च्याका वडम्ह मचा छम्ह जक पिकाइगु चलन दु। धिमे बाजं थाना उगु कथं साया: पिकाइगु चलन दु। अथे साया: पिकाइगु इलय् बजि ल्हइगु लुसि ज्वना वयेमा:गु चलन दु।

प्या: पुखू छिइगु

साया अर्थात सापारु खुन्हु थीथी थासय् मेला जुइगु नापं थ:थ:गु कथंया चलन दु। थ्व हे भूवलय् सापारु खुन्हु यलय् पुखू छिइमा:गु नं चलन दु। यलय् प्या: पुखू छिइगु चलन दु। प्या: पुखुलिइ ल: मदुसां भच्चा भच्चा ल: तया अथे छिइगु ज्या याइगु ख:। पुखुलिइ दथुइ यमराज च: दुगुलिं उम्ह च:यात दर्शन याइगु चलन दु। दच्छिया

दुने छैँज: मदुपिन्सं अथे खुसि छिइगु चलन दु। पुखुलिइ मत च्याकीगु नं चलन दु। उगु पुखू छिना वये धुनला धका: यमराज देवं न्यनीगु धइगु जनधारणा दु।

कय्गू फवया दान

सापारुयात नेवा:तय्सं धलाय् धायेगु याना वयाच्वंगु दु। धलाय्या दिनय् कय्गू फवया विइगु चलन दु। थुगुसी नं शुक्रवा: अथे कय्गु फवया दान विइगु ज्या या:गु दु। गन गन साया: पिकाइ अले साया: पिकाये धुंका: विइगु छगू कथंया दान धइगु हे कय्गू फवया दान ख:। मौसमया त्याखें सइगु पासी, तुसि नापं कय्गू फवयात:गु दान विइगु धइगु हे कय्गू फवया दान

ख:। थुगु कथंया दान विइगु धइगु तसकं हे महत्वपूर्णगु दान कथं नालात:गु दु। शरिरया नितिं मा:गु पौष्टिक तत्व ग्रहण यायेगु कथं ईयात ल्वयेक अथे कय्गू फवया दान यायेगु ज्या याइगु ख:।

नैकापया साया:

साया:या भूवलय् शनिवा: स्वनिग:या थीथी नेवा: वस्तीत मध्ये नेवा: वस्ती नैकापय् नं साया:

पिका:गु दु। दच्छिया दुने मदुपिं छैँज:पिपाखें अथे मनूयात हे सा याना पिकाइगु नैकापया चलन दु। यैं जिल्ला दुने ला:गु नेवा: वस्ती नैकापय् दैय् दसं अथे साया: पिकायेगु याना वयाच्वंगु ख:। साया: पिकायेगु धइगु दच्छिया दुने मदुपिन्त स्वर्गय् वनेगु निनिं बैतणी खुसि साया न्हयपं ज्वना वना पार यायेगु धइगु जन धारणा दु। ओ हे नैकापय् लाखे प्याखं नं पिथंगु ख:।

मनूया स्वास्थ्यया खँ

—कुमुद श्रेष्ठ—

भीसं स्यु कि भीगु हिई ग्लुकोज वा सुगर वा चाकु नं ठिक्क जुया च्वनेमा। डाईबेटिज धइगु भीगु हिई चाकुया मात्रा अप्वईगु ख:।

तर डाईबेटिज मजुनिम्ह मनूया हिई अप्व नसा नया अप्व सुगर दतकि इन्सुलिनया सहायतां अप्व जुगु सुगरयात प्रयोग याना दा दयकि। थथे याना हिई सुगर

डाइबेटिजया समस्या

या लेभलयात माकथं मिले याना तई। इन्सुलिन म्हो जुल वा मन्त कि डाईबेटिजया विरामितय्सं म्हय् अप्व सुगर दईवले उकियात दा दयका कम याय फई मखु।

हिइ सुगर अप्व दइगु थ्व अवस्थायात डाइबेटिक वा डाईबेटिज धाई। डाईबेटिज नं निगु किसिमया दु, टाईप १ व टाईप २, टाईप १य् पानक्रेयाजं इन्सुलिन दयके मफइगु ख:। तर टाईप २य् पानक्रेयाजं दयकुगु इन्सुलिन मनूया म्हय् च्वंगु सेलतयसं प्रयोग याय् मफैगु ख:। थथे इन्सुलिन प्रयोग मजुलकि हाकनं पानक्रेयाजं विस्तारं इन्सुलिन दयके मफया वनी।

जब सेलतयसं सुगर प्रयोग याय फैमखु, उबले म्हं ब्रेनयात म्हय् इनर्जि मगात धका सन्देश छवई। अले ब्रेनं निगु ज्याया लागि उजं विई। न्हाप्पां साप नयमास्ति वयका विई।

हाकनं मस्सल व दायात टुक्राजुया इनर्जि दयकेत उजं विइ, थ्व हे कारण याना डाईबेटिजया शुरुबले वा डाईबेटिज धका मस्युनि वले डाईबेटिजया विरामित भन भन गसि जुया वनि।

यक्व हे ई तक थ्व प्रक्रिया जुयातुं च्वनकि केटोसिस जुई। केटोसिस जुलकि हिइ केटोन धइगु विष अप्वया वनि, थ्व केटोन अप्व दतकि मनू तुरुन्त

सी नं यो। डाईबेटिजया विरामितय्सं नय मास्ति वया अप्व नइवले इमिगु हिई सुगर भन अप्वया वनि। हिई च्वंगु सुगर प्रयोग मजुल कि निगु समस्या वइ। छगू किडनीयात सुगर वान्छयगु ज्या अप्व याय मालि। थथे जुइबले सुगर डाइलुट यायत अप्व ल: मालि। थुनिया लागि विरामियात साप प्याचायका विई।

हाकनं किडनि दुने च्वंगु नसाय् नं अप्व चिनी दया मनावइगु वा स्यना वइगु नं संभावना दई। थथे अप्व सुगर ता ई तक च्वनकि किडनि स्यनिगु नं उलि हे संभावना दई।

डाईबेटिजया विरामितयत् मुटुया ल्वय् जुइगु संभावना नं उलि हे दइ। छाथधासा हिई

चिनी अप्व जुलकि, हि गुंठ थे च्याप च्याप जुइ। थथे च्याप च्याप जुलकि हिइ दया वइगु दा हिनुलिइ थायत भन अपुइ।

थुकिं याना हिन्या ह्व भन चि ह्व जुयावनि। गुकियाना ब्रेनय् स्टोकया नापं कालान्तर य् क्रोनरी आर्टरी चि ह्व जुया हर्ट एटाकया नं समस्या दया वइ।

विरामीया अवस्था स्वया डाक्टरतयसं डाईबेटिजया बास: विई। डाईबेटिज नं मनूया म्हय दुने च्वंगु संरचना स्यना जुइगुलि डाईबेटिजया बास: छक नय माल कि साधारणतया जिन्दगीभर नय मा:। डाईबेटिजया विरामीतयत ब्लड प्रेसर थें मेगु नं थप रोग जुलकि साप थाकुई।

डाईबेटिजया विरामीतयसं साधारणतया सुगर अप्वजुया कम जुइगु बास नइगु ख:।

तर छक निक ता ई तक नसा मनया वा अप्व न्यासि वना आदि कारण सुगर छकल कम नं जुई यो। थ्व सुगर कम जुइगु अवस्था नं खतरनाक ख:।

छायकि सुगर कम जुल कि मनू मुर्छा जुया तुरन्त सिई नं यो। उके डाईबेटिजया विरामितयसं चकलेट वा थज्योगु सुगर अप्वेकिगु नसा नं नापं तया तयमा।

डाईबेटिजया विरामितयसं चिनीया हिसाव अति सन्तुलित नसा नयमा। डाईबेटिज मजुनिवले नं थुनिया प्रिमेन्सन धइगु चाकुगु कम नयगु, वाउगु सागपात अप्व नयगु नापं ल: अप्व त्वनेगु ख:।

तपाईको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने हो भने तपाई एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईको टोलको समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुरको
चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वजलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखं/हाइकू
विज्ञापन व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित
स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

भीगु संस्कार भीगु परंपराकथं पुजा ध्यागु सुद्ध चित्त तथा: सुद्धगु मनं यायेमा:गु छगू विधि खः । पुजा ध्यागु छगू थज्यागु थाय् खः कि अन छुं नं कथंया असुद्ध, अपवित्र दइमखु, पुजाय् छुं नं कथंया बिघ्नबाधा वये मज्यू । छुं नं कथं बिघ्न बाधां पुजा स्थानी, छुं नं कथंया उपलब्धि काये फइमखु । धर्म शास्त्रकथं धायेगु खःसा पुजा याना: धर्म लाइ । धर्म ध्यागु सुख शान्ति विइगु लँपु खः । सुख शान्ति ध्यागु जिवय् छुं नं कथंया दुःख कस्त मजुइगु खः । रोगव्याधि आदि छुं नं मजुइकेगु खः । भी छुं नं पुजा यायेबलय् चां लायेमा: ध्यागु चलन दु । चां ला:पिन्त जक पुजाय् दुथ्याकी चां मला:पिन्त दुथ्याकी मखु । धायें पुजाय् च्वनेत चां हे लाये

अन्धविश्वासय् लिकुनाच्चंगु विज्ञान

पुजाय् च्वनेबलय् नये मज्यू

मा:गु खःला ? चांलात धायेवं हे जक धर्म लाइगु खःला ? मखुसा चां लाय् मा: धका: छाय् धयातल ?पुजा ध्यागु मनयात एकाग्र याना: ध्यान भावना तथा जिउ यात छुं कथंया कस्त मविसे आनन्द वइगु ई खः । पुजा याना: हे मनुखं थःत परम आनन्द तायेकी । परम सुख तायेकी । पुजा याना: ध्यान भावनां हे मनुखं सत्यया लँपु नालेत सक्षम जुइ ।

पुजा यायेगु विधि फरक जुइफु, थाय् फरक जुइफु । लँपु ला छगू हे खः । गौतम बुद्ध आर्य अस्ताङ्गीक मार्ग ध्यान भावना हे लुइकगु खः । नसा नयागु पचय् जुलकि फाये मालीगु प्राकृतिक नियम खः । नय् त्वनेगु भचा आसे धका: पी फइ, फायेगु आसे धका: पी फइमखु । पीगु या:सा अथें हे वये यः । खि च्व ध्यागु सुद्धगु चीज मखु । थ्व त्याग यायेत पुजाय् च्वना: याये मज्यू । पवित्र मानय् यानात:गु पुजाय् च्वच्चं मलमूत्र त्याग याये माल धायेवं पुजाया एकाग्रता भंग जुइ । शान्ति खलबलय् जुइ । थुकिं याना: पुजाया छुं नं

अस्तित्व मदया वनेफु उकें पुजाय् नये मज्यू चां लायेमा: धयात:गु खः ।

२३. फां थिलकि म्व: ल्हइ मा:

फा धयाम्ह छैय् लहीम्ह पशु (घर पालुवा जनावर) खः । सा, मय्य च्वलय् दुगु आदि थें थ्वयात नं लहीगु याइ । भीगु धार्मिक मान्यता कथं थ्वयात बार ही धायेगु या: । हिन्दु ग्रन्थय् फायात भिगु अवतार मध्ये छगू बराह अवतार कथं विवेचना याना: नारायणया प्रतिक स्वरूप कयात:गु दु । थुकथं फायात द्य:या प्रतिक रुपय् न्ह्यब्वया त:गु खःसां थ्वयात थिलकि म्व: ल्हइमा: धयागु भीगु समाजय् मुल्य मान्यता दयेकात:गु दु । फा छम्ह फोहरय् च्वनीम्ह जीव खः । थ्वया फोहर गु थाय् तसकं यइ । फोहर मजूथाय् नं फोहरयानां त्व:ती । थ्व च्वनीगु थाय् नं तसकं फोहर जुइ । उकें गनं नं भचा फोहर जुल धायेव फाग: थें का धायेगु चलन दु । ध्याचलय् कुतुबुलेगु थ्वया स्वभाव दु । ध्याचलं बुतु बुले दत धायेवं

थ्वया तसकं आनन्द वयेकी । ध्याचलं बुलीपिन्त फा थेंका धायेगु चलन दु । फोहर व ध्याचलय् बुतु बुलीगुलिं अज्याथाय् दाईपिं थीथी कथंया त्वय् जुइकीपिं किटाणुत थुमिगु म्हय् प्यपुनाच्चनी ।

फा थ्व न: थ्व मन: धयागु मदु । न्ह्यागुं न: । थ्वयाय:गु नसा धयागु नव:गु वस्तु व मनूया खि खः । थज्यागु नये दयेकं मेगु नयेत स्वइमखु । उकें फायात स्वर्ग वने न्ह्या:ला धा:बलय् अन खि नये दइला धका: न्यन धयागु उखान समाजय् न्यनाच्चंगु खः । मेमेगु प्राणीतय्या सिकं फाया प्वा:या अग्नि तसकं बल्ला: धाइ । थुमिसं न्ह्यागु न:सां पचय् यायेफु । फोहोर य् दाईपिं थीथी कीतस्यं नं थुमित छुं असर याये फइमखु । थुमिसं मन: धयागु छुं दइमखु । नयेगु मन्त धायेवं आपातुका नं नयेगु या: । थिलकि म्व:ल्हइ मा:म्ह प्राणि जूसां फाया नयेगु नं या: । थुमिगु ला पचय् याये थाकूयाइ । न्ह्यागु नइगु व फोहर, ध्याच: आदि थासय् च्वनीम्ह प्राणी जूगुलिं थुमिगु लाय् नं थीथी कथंया किटाणुत दयाच्चने य: । थज्यापिं कीतस्यं फायात असर याये मफुसां मनूतय्त हानि नोक्सानी

पन्नारत्न महर्जन

याइ । म्व ल्हइगु धयागु सुचुपिचु यायेगु खः । यचुपिचु धयागु फोहर जुलकि याइ । फोहरय् बुतुबुला जुइम्ह फाया नाप च्वनकि इमिके च्वापिं किटाणुत भीगु म्हय् नं सर य् जुइगु यक्व सम्भावना दइ । थुलि जक मखु थ्व कीतसं जुइकीगु थी थी त्वय् नापं जुइकावी य: । फायात थीवं अथवा फां थीवं हे थज्यापिं कीत सरय् जुइगु धा:सा मखु । थ्वया नापं च्वनेगु बाय् थ्व च्वनीथाय् वनेबलय् जुइगु खः । न्ह्य:ने ला:थे याना: थ्वया ला नलकि जुइगु खः । थ्वया नाप व थ्व च्वनीथाय् हे मवंकेया लागि व फाया ला मनकेया लागि फा थिलकि म्व: ल्हइमा: धायेगु यानात:गु खः । थिजक थिलकि हे म्व: ल्हइमा धायेबलय् थ्वया नापं च्वनेगु, थ्व च्वनीथाय् वनेगु व थ्वया ला नयेगु धयागु खं हे जुइ मखुत ।

यँया मौलिक नख: यँया: खः । यँया: नाप स्वा:गु थीथी कथंया संस्कृति सुरु जूगु विषययात न्यकं बाखंत दु । न्यकं बाखं कथं स्वर्गय् इन्द्रया मांयात अपसं च्वनेगु नितिं पालिजा: स्वां मा:गु अले यँया मरु सत: लागाय् वया पालिजा: स्वां इन्द्रं खुया का:गु जुया ज्वना चिनात:गु खः धाइ । थ्व हे बाखंया आधारय् इन्द्रजात्रा सुरु जूगु कथं नालात:गु दु । अथे हे इन्द्र जात्राया भवलय् तत्कालिन अवस्थाय् यँया जुजु जयप्रकाश मल्लयात षडयन्त्र याना अपदस्त या:गु अवस्थाय् वय्क:या प्यदू दुम्ह काय्यात गद्दिइ तथा: कुमारी जात्रा सुरु या:गु कथं नालात:गु दु । लिपा पृथ्वी नारायण शाह नं नेपा: एकिकरणया नमाय् यँया:या व्वनेया: खुन्हु दिनय् हे षडयन्त्रमुलक कथं आक्रमण याना त्याका: थ: राजगद्दिइ च्वने धुंका: हाकनं कुमारी जात्रा न्यायेके बिउगु धका: धाइ । थुगु कथं ऐतिहासिक घटनानाप नं स्वानाच्चंगु यँया: थौया इलय् छगू त:धंगु उत्सवया रुपय् न्ह्यानाच्चंगु दु । यँय् दसं वइगु यँया: मू आकर्षण धइगु कुमारी, भैर व व गणेशया रथ जात्रा ख:सां नं मेमेगु कथंया यक्व हे गतिविधि नं जुयाच्चंगु दु । इलय् व्वलय् थीथी कथंया सांस्कृतिक गतिविधि थप यायेगु ज्या जुयाच्चंगु दुसा अथे हे

गुलिं गुलिं सांस्कृतिक व धार्मिक ज्याभूव: दिना तकं वने धुंकागु अवस्था दु । यँया:या इलय् मूल रुपं केन्द्रबिन्दु जुइगु लाग्ना धइगु हनुमानध्वाखानिसं वसन्तपू तक खः । यँया: सुरुनिसं अन्तिम दिं तक वसन्तपूनिसं हनुमानध्वाखा लाग्ना तक केन्द्रबिन्दु जुइ । अले व्वनेया: कुन्हु न्ह्य: लाग्ना ख:सा थ:नेया: कुन्हु वंघ: लाग्ना अले नानिचाया: कुन्हु धा:सा किलाघ: लाग्ना खः ।

दीप्याखं

यँया: सुरु जुइगु संकेत धइगु दीप्याखं खः । किलाघ:या ज्यापुतय्सं क्यना वयाच्चंगु थुगु प्याखंयात देवी प्याखं नं धायगु याना वयाच्चंगु दु । जलाथ्व सप्तमीया चान्हय् अर्थात अष्टमीया सुथय् दक्ले न्हापां किलाघ:या ज्यापुतय्सं किलाघ: कुमारीयात न्हय:ने तथा किलाघ: लागाय् दीप्याखं क्यनेमा:गु चलन दु । खिं बाजंया तालय् भैरव, कुमारी, चन्दी, दैत्य, कवं, बेत्ता, ख्या:या दुगु थुगु प्याखनय् मूल रुपं कुमारीं दजैत्ययात वध यायेत स्वइगु इलय् दबुलिं दैत्य विरय् वनीगु खः । अथे हे कवं व ख्याकं धा:सा स्वकुमिपिन्त न्ह्याइपुकेगु ज्या याइ । अथे हे यँया हनुमानध्वाखा लागाय् य:सिं थनीगु ई अर्थात जंलाथ्व द्वादशी खुन्हु नं दीप्याखं अन हुइकेमा:गु चलन दु । उगु हे कथं क्व:ने या: अर्थात जंलागा चर्तुदशी खुन्हु कुमारी, भैरव व गणेशया रथ साला: हइगु इलय् क्वने लागाय् न्ह्य: लागाय्

दबुलिइ प्याखं क्यनेमा:गु चलन दु । यँया:या भूवलय् थनेया: खुन्हु अर्थात जंलागा पुन्हि खुन्हु वंघ: आजुद्यया न्हय:ने दीप्याखं क्यनेमा:गु चलन दु । अथे हे नानिचाया: खुन्हु किलाघ: लागाय् दीप्याखं क्यनेमा:गु चलन दु । क्वनेया:, थनेया: व नानिचाया:या भूवलय् गुगु थाय्यात केन्द्रबिन्दु नालात:गु खः उगु थासय् कुमारी, भैरव व गणेशया रथ थ्यनीगु इलय् उगु कथंया प्याखं क्यना च्वनेमा:गु चलन दु ।

य:सिं

यँया:या छगू महत्वपूर्णगु पक्ष धइगु य:सिं खः । जंलाथ्व दुतिया खुन्हु साइत स्वया यँया सार्यमित हनुमानध्वाखाया नास: द्य: दुगु चुकय् वनेमा:गु चलन दु । अन य:सिं का:वनीपिन्त बेतलिं चिका सिन्ह: तिका विधार्इ यायेगु याइ । गुरुजुया पल्टन सहित नालाया य:सिं गूइ वनेगु याइ । य:सिं गूइ वना कन्हय् खुन्हु निपा: ल्हा:तं ज्वने मफुगु अले तप्यंगु थ्यंमथ्यं स्वीनिकू हाक:गु सिमा ल्येगुयाइ । उगु सिमायात पूजा याना दुगु छम्ह बलि विइगु तकं याइ । अले लुपा वह:पापाखें उगु सिमा पालेगु भाय् याइ । अनं लिपा जक पां पालेगु याइ । अनं लिपा उगु य:सिंम्ह हस्ते हाइस्ते याना सला: हइ । अथे य:सिं साला: हया ख्वप, थिमि जुया यँया: भोटाहित लागय् यंकेमा:गु चलन दु । य:सिं गुं ह:गु य:सियात चिकं पाना द्य:या रुपय् भोटाहितइ थ्यंका पूजा यायेगु नं ज्या

जुइ । अले जंलाथ्व अष्टमी खुन्हु साइत स्वया य:सियात गुरुजुया पल्टन सहित नगरय् प्रवेश याकी । अले हनुमानध्वाखय् थ्यंकी । अथे नगरय् य:सिं दुत यंकेगु ज्या मजूतले हनुमानध्वाखाय् य:सिं का:वपिं सार्यमित हनुमानध्वाखाय् दुहां वने मजिउ धाइगु मान्यता दु । यँया:या भूवलय् जंलाथ्व द्वादशी खुन्हु सार्यमितय्सं हनुमानध्वाखाय् य:सिं थनेगु याइ । गबले य:सिं थन अबलेनिसं यँया: सुरु जुल धायेगु याना वयाच्चंगु दु । यँया:या हे भूवलय् जंलागा तृतिया खुन्हु अर्थात यँया:या अन्तिम दिनय् य:सिं क्व:थलेगु याइ । कुमारी, भैरव व गणेशया रथ क्वनेया: चा:हिइका हया हनुमानध्वाख लागाय् जात्रा क्वचाये धुंका: जक अथे य:सिं क्व:थलेगु याइ । अले य:सियात साला यंका: खुसिइ विषर्जन याइगु चलन दु ।

थीथी भैल: द्य:या प्रदर्शन

स्वच्छन्द भैरव व्वज्या

य:सिं हनुमानध्वाखाय् थनेगु ज्या जूगु हे दिं अर्थात जंलाथ्व द्वादशीया

श्रीकृष्ण महर्जन

दिनय् हनुमानध्वाखाया गद्दि बैठक न्हय:ने स्वच्छन्द भैरवया मूर्ति पूजा आज्ना याना प्रदर्शन याइगु चलन दु । उखुन्हुनिसं लगातार रुपं यँया:या अन्तिम दिं तक नं स्वच्छन्द भैरवया मूर्ति प्रदर्शन यानातइ ।

स्वेत भैरव

य:सिं थंगु दिनय् हे हनुमानध्वाखाया स्वेत भैरवया आकर्षक मूर्ति नं व्वज्या सुरु जुइ । थीथी कथंया तिसां तिइका: अथे मूर्ति व्वज्या याइगु खः । य:सिं थनीगु कुन्हु हे बहनी स्वेत भैरवयात विशेष कथंया पूजा आज्ना याना बहनी हाथु हायेकीगु चलन दु । हा:गु थ्यू अर्थात थ्यू हायेकीगु जुया हे उकियात हाथु हायेकेगु धाइगु खः । उखुन्हु स्वेत भैरवया पुजारीतय्सं समेवजि तकं बिइगु चलन दु । अबले ल्यासे ल्यायेम्हतय्सं लाख्कू वयेक समेवजि धका: समेवजि कायेगु तकं याइ । अले गुलिं गुलिसिनं हाथु त्वनेगु तकं याइ । च्यान्हु तक लागतार रुपं अथे प्रदर्शन याइगु खः । कथंहं

पासायात विश्वास याये

सुं नं मनूया सम्बन्धया आधार धइगु थवथवय् विश्वास हे जुयाच्चनी । यदि थःपिनि दथुइ हे थवथवय् विश्वास मदु धा:सा मेपिसं नं थःपिन्त विश्वास याइमखु । विश्वास व बल्लागु लुखा खः गुकियात पार याना पिनेया मनुखं थःपिनिगु सम्बन्धय् भू बायेकेगु ज्या यायेफइमखु । थुलि जक मखु कि विश्वास हे व आधार खः गुकि कि थःयात न्ह्याथेंज्या:गु स्थितिया नं सामना यायेगुलिइ ग्वाहालि याइ । थःपिनिगु सम्बन्धयात अभ् क्वातुकेगु लागि थुगु विश्वास दयेकातुं तयेमा: । अमेरिकाय् रंगभेदी आन्दोलनया न्ह्यलुवा: मार्टिन लुथर किङ्या थुगु धापू लुमंकेगु तसकं पायिछ जुइ- छिं जीवनय् छुं न छुं खँय ला भरोसा तये हे मा:, कमसे कम वयाके गुम्ह कि थःगु लिपांगु दिनय् तकं थः नापं च्वनेत्यंगु दु ।

स्वयेगु मिखा हिइकेगु

छिं थःम्ह जीवनपासायात बांला: तायेकादिया धा:सा थुकिं छिगु जक मखु बल्कि वयात नं बांला: हे ताइ अले वयाके आत्मविश्वास नं अप्चयावइ । न्ह्याब्लें न्ह्याब्लें थवथवय् मगा:मचा:या जक त्या:

तयाच्चना छुं जुइफइ मखु । थःगु दिमागया बांमला:गु बिचा:यात छाना: विस्कं तये फत धा:सा ल्यंदनिगु छित: तसकं उपयोगी जुइ ।

छिगु छगू मतितनां जा:गु बाक्यय् व शक्ति सुलाच्चंगु दइ गुगु कि द्वलंद: दोहलपाय् नं दइमखु । अथे जूगुलिं हीराया अंगू मुस्कान या सकारात्मक टिप्पणीं नं यायेफइ । थ्व नं सत्य खः कि न्ह्याब्लें लयतायाच्चने हे मा: धइगु नं मदु, धा:सा दुखी हे जुयाच्चनेगु नं पायिछि मखु । पाइगु मात्र दृष्टिकोण खः, छिगु बिचा: खः । छिगु दिमागं गथे बिचा: याइ बास्तविकता नं उथें हे तायेकेगु याइ । यदि छिं थः पासायाके मात्र कर्म कमजोरी खनाच्चन धा:सा छन्हु व धाथें हे अथे हे खनेदयावइ । थुकिया लिच्च: छिगु व्यवहारय् नं वयेगु याइ । अथे जूगुलिं हे धाइगु खः कि बांला:गु बिचा: यात धा:सा बांला:गु हे दृष्टिकोणया निर्माण जुइ । थ्व हे ला खः नि 'स्वांया मिखाय् स्वां हे संसार अले कया मिखाय् कं हे संसार' धा:गु ।

थवथवय् सम्मान यायेगु

दकलय् न्हापांगु व आवश्यक खँला थःम्ह थः पासायात उत्कृष्ट तायेकेमा: । थुगु सकारात्मक बिचालं छित बांला:गु खँ बिचा: यायेगुलिइ ग्वाहालि जुइ । थुकिया लिसें थ्व नं बिचा: यायेमा: कि मनूया उमेर न्ह्याक्व हे जुइमा हरेक मनूया दुने वया मचासु गनं न गनं सुलाच्चंगु दयाच्चनी । उकियात हाकनं म्वाकेगु लागि जीवन पासाया ग्वाहालि मालाच्चनी । छिं सुं छम्ह वयस्कयात पूर्ण रुपं हिइके ला फइमखु तर वयात उकथं हे स्वीकार यानादिसं ।

अथेनं छुं बानी छित: बांमला: ताल धा:सा मतितनाया भापं बुलुहुं बुलुहुं उकियात हिइकेगु कृत: यानादिसं । वं चाहे जुइगु छुं न छुं ज्या अवश्य यानाच्चनेमा: । थुगु खँ न्ह्याब्लें बिचा: यानातयेमा: कि छिम्ह जीवन पासाया बराबर मेपिं सुं नं जुइफइमखु । वयात बिचा: याकेगु त्व:ता बिइमा: कि छिं वयात गुलि बिचा: यानाच्चनागु दु ।

थुगु खँ गुब्लें त्व:मके मज्यू कि मतितनाया स्वां उब्ले जक त्वइ गुब्ले कि छम्ह मिसा अले मिजनं थःपिनि दथुइ दइगु फूकं कथंया मतभेदयात स्वीकार यासें थवथवय् सम्मान याये सकेकी ।

स्रोत: नेवा:अनलाईन

सुगम संगीत पुच:या भजन ज्याभवः

सुगम संगीत पुच: किपू नं वगु भाद्र १ गते बुधवा: किपूमितय आजु छ: बाघभैरव देग:दुने मञ्च ग्वया सांगीतिक ज्याभव: यात । नविन महर्जनं न्ह्याकूगु उगु ज्याभवलय् गणेद्य:या म्यें हाला: न्ह्याकूगु ख: । उगु राजु महर्जनं हालादीगु ख: । अन स्वव:पिन्सं उगु म्ये तसकं य:कूगु दु ।

आजु छ: बाघभैरवया जात्रा खुन्हु दँयदँसं उगु पुचलं भक्ति संगीत ज्याभव: याना वयाच्चंगु दु । थुगुसीया थुगु ज्याभवलय् राजु महर्जन, अमरवहादुर माली, सानु कुमार, अभिक, ज्ञानेश्वर महर्जन, रिजन महर्जन, अथे हे स्वरीत संगीत पाठशालां प्रशिक्षार्थिपिं विन्दु जोशी, शान्ता वास्तोला, अमित घोरसिनी, हरि प्रसाद जोशीं नं म्ये हालादीगु ख: । उगु ज्याभवलय् पार्हापिनि पाखें विजय लामा, गोपाल अधिकारी, राजीप राज उपाध्याय, सूर्यमान श्रेष्ठ, रोजी श्रेष्ठ, कमल भट्टराई र सरस्वती भट्टर आईपिन्सं नं थ:-थ:गु भक्ति संगीत न्ह्यव्वया दीगु दु । उगु ज्याभवलय् सारङ्गी वादक हरिशरण नेपालीं थीथी भक्ति म्ये व लोकम्येय् नुगलय् थिइक, न्ह्याइपुक वाजं थाना न्येका: दिइगु दु । थुगु ज्याभवया बाद्य वादनय् नविन महर्जन, कृष्ण महर्जन, सन्देश महर्जनं ग्वाहालि यानादीगु ख:सा साउण्डय् बाई जीजी साउण्ड एण्ड क्यासेटं, प्रत्यक्ष प्रशारण कीर्तिपुर च्यानल, भौतिक एवं आर्थिक ग्वाहालि समग्र ज्ञानमाला खल:, त्रिरत्न विहार गुतपां, त्रिरत्न कानूनी सेवा, श्रीराम महर्जन, मदन वहादुर डंगोलं यानादीगु ख: ।

किपुया उद्यमी व्यवसायी रामशरण महर्जन मन्त

किपू नगरपालिका वडा नं. ४ ल्वहँदेग त्वालय् ने.सं.१०७३ यंलाथ्व अस्तमी (भाद्र शुक्ल पक्ष अस्तमी) खुन्हु अबु पूर्णलाल महर्जन व मां गंगामाया महर्जनया दकलय् त:धिक:म्ह काय्या रुपय् रामशरया जन्म जुल । वयक:या स्वम्ह किजापिं छम्ह केहें नं दु । वयक:या माहिलाम्ह किजा प्रा.डा. शिवशरण महर्जन ख:सा दकलय् चिधिक:म्ह किजा डा.बसन्त महर्जन ख: । वयक:या निम्ह जहान मोहन माया महर्जन व भवानी महर्जन ख: । निम्हेसिया पाखें प्यम्ह म्ह्याय् व छम्ह काय दु । वंगु गुंलाथ्व त्रयोदशी मंगलवा: (श्रावण ३२ गते) खुन्हु अस्पतालय् वास: याकु याकु हे मन्त । वहे दिनय् नेवा: परम्परा कथं वयक:या अन्त्येष्टी दिखुइ या:गु ख: । कन्हेखुन्हु श्रद्धाञ्जली सभाय् वयक:या समकालिनपिन्सं वयक: मदया: किपूया उद्योग लागाय् क्षति जूगु खँ तयादीगु दु । किपुली लाज्या कथं थाज्या थायेगु (काप: दयेकेगु) ज्या म्हो जुया वनाच्चंगु इलय् रामशरण महर्जनं दकलय् न्हापां व्यावसायिक

रुपं हे गलैचा थायेगु ज्या ह:गु ख: । किपुलीचर्चपिं यक्व मिसातय्त लजगा दत । वयकलं यानादीगु ज्यां प्रभावित जुया लिपा मेमेपिं यक्वसैं किपुली गलैचा कारखाना तयेहल । छुं दँ लिपा थीथी हुनिं याना गलैचा कारखाना बांलाक लव: मन्त । मेगु हे ज्या ज्वनेगु बिचा: याना वयकलं आल्मोनियम फर्निचर उद्योग स्थापना यानादिल । उगु कारखाना नं यक्व हे चलय् जुसेलिं मेमेपिन्सं नं कारखाना तयेगु यात । थौं कन्हय् कम्फर्टेबल आल्मुनियम टेक्नोलोजी नामं कारखाना चायेका ज्या यानाच्चनादीगु ख: ।

त्रिविवि नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया प्रमुख पदय्

नियुक्ति जुयादीम्ह किपूया काय्मचा

प्रा.डा. चन्द्रमान बज्राचार्यया कर्याकाल

सफलताया कामनायासैं भित्तुना देछ्वायाच्चना ।

ज्वजलपा वा:पौ

व

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक परिवार

किपू

भिं
तु
ना

